

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων λόγω υψηλών θερμοκρασιών.

Η ΓΣΕΕ και το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων & Ανέργων της Συνομοσπονδίας (ΚΕ.Π.Ε.Α./ΓΣΕΕ), ενημερώνουν τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης λόγω υψηλών θερμοκρασιών, στη βάση και των σχετικών πρόσφατων Οδηγιών του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας¹. Εφόσον τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και η Πολιτική Προστασία εκδώσουν ειδικότερη ανακοίνωση στη βάση και του πλαισίου αντιμετώπισης της διασποράς της πανδημίας, η ΓΣΕΕ θα επανέλθει με συμπληρωματική ανακοίνωση.

Για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης λόγω των υψηλών θερμοκρασιών και προκειμένου να διασφαλισθεί η τήρηση των μέτρων για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, υπενθυμίζουμε το πλαίσιο οδηγιών για α) την περιγραφή των **ομάδων εργαζομένων υψηλού κινδύνου**, β) τα απαιτούμενα **τεχνικά μέτρα που πρέπει προληπτικά** να λαμβάνονται από τους εργοδότες, σε συνδυασμό **κατά περίπτωση μέτρα** ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες γ) τις **τεχνικές και οργανωτικές οδηγίες** για τις μετρήσεις της θερμοκρασίας και της υγρασίας στους χώρους εργασίας και δ) τη διενέργεια τόσο **προληπτικών, όσο και κατασταλακτικών ελέγχων** από την Επιθεώρηση Εργασίας.

Συγκεκριμένα:

► **Οι ομάδες με υψηλό κίνδυνο για την υγεία τους** από τις υψηλές θερμοκρασίες είναι οι καρδιοπαθείς, οι πνευμονοπαθείς, οι πάσχοντες από χρόνια νοσήματα (πχ σακχαρώδης διαβήτης, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, διαταραχές αρτηριακής πίεσης κοκ), οι λαμβάνοντες συγκεκριμένα φάρμακα (πχ ινσουλίνη, αντιδιαβητικά, διουρητικά, αντιχολιεργικά κοκ), οι γυναίκες κατά την κύηση, καθώς επίσης και τα άτομα που εργάζονται σε ζεστό περιβάλλον. Η ένταξη των εργαζομένων στις παραπάνω ομάδες γίνεται από τον Ιατρό Εργασίας της επιχείρησης ή (στις λίγες περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η απασχόληση Ιατρού Εργασίας) με ιατρική βεβαίωση που προσκομίζει ο ίδιος ο εργαζόμενος.

► **Τα απαιτούμενα τεχνικά μέτρα** που πρέπει κατά περίπτωση να λαμβάνονται από τους εργοδότες αφορούν σε μετρήσεις της θερμοκρασίας και της σχετικής υγρασίας στους χώρους εργασίας και σε παρεμβάσεις στα δομικά στοιχεία των κτηρίων, σε τμήματα της παραγωγικής διαδικασίας και στην απαιτούμενη προσαρμογή του μικροκλίματος του εργασιακού χώρου.

► **Τα απαιτούμενα οργανωτικά μέτρα** αφορούν κυρίως στη χορήγηση διαλειμμάτων κατάλληλης διάρκειας και σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο για τον χρόνο ανάπαυσης για τη μείωση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων σε περίοδο καύσωνα, την παροχή πόσιμου

¹ Εγκύκλιος Σ.Ε.Π.Ε. 41935/22.6.2021 «Πρόληψη της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος»

https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2021/06/22.06.2021_%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%A5%CE%9A%CE%9B%CE%99%CE%9F%CE%A3-%CE%98%CE%95%CE%A1%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%97-%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%A0%CE%9F%CE%9D%CE%97%CE%A3%CE%97_41935_22.06.2021_%CE%A8%CE%947246%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%9A-%CE%9F%CE%99%CE%A6.pdf

νερού σε θερμοκρασία 10° -15° C, τον προγραμματισμό των εργασιών και τη σύνταξη σχεδίου αντιμετώπισης της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων, τη χορήγηση στους εργαζόμενους κατάλληλων μέτρων ατομικής προστασίας, την οργάνωση υποδομής πρώτων βοηθειών και αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων. Ειδικότερα δε για τις υπαίθριες εργασίες προβλέπεται επιπλέον η χορήγηση και χρήση κατάλληλου καλύμματος κεφαλής, η διαμόρφωση σκιερών χώρων για τα διαλείμματα, η κατασκευή στεγάστρων και ο προγραμματισμός των εργασιών, ώστε οι κοπιαστικότερες να γίνονται στις ώρες που η θερμοκρασία είναι χαμηλότερη, μείωση των εργασιών κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των ωρών 12.00-16.00.

► Σύμφωνα με την υπ.αριθμ. πρωτ.: 41935/22.6.2021 Εγκύκλιο του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, δεδομένης της παρούσας επιδημιολογικής κατάστασης και της ανάγκης αποφυγής μετάδοσης της λοίμωξης COVID-19 στους εργασιακούς χώρους, **η συστηματική εφαρμογή της μάσκας προσώπου, ενδεχομένως να αυξάνει την αναπνευστική προσπάθεια του εργαζόμενου σε συνθήκες υψηλής θερμοκρασίας περιβάλλοντος**, προκαλώντας μεγαλύτερη εφίδρωση και μειώνοντας ταυτόχρονα την ταχύτητα εξάτμισης του ιδρώτα και την δρόσιση του ατόμου. **Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη την, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, αναγκαιότητα χρήσης μάσκας προσώπου, θεωρείται σκόπιμο οι εργοδότες, με τη βοήθεια του ιατρού εργασίας:**

i. να είναι ευαισθητοποιημένοι σχετικά με τους εργαζόμενους που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες και δυνητικά διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο θερμικής καταπόνησης

ii. να εφαρμόζουν αυστηρά τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την αποφυγή θερμικής καταπόνησης στους εργασιακούς χώρους

iii. να εφαρμόζουν συγχρόνως τα απαραίτητα οργανωτικά μέτρα στο χώρο εργασίας, τα οποία περιλαμβάνουν την μείωση του κινδύνου για την μετάδοση της νόσου COVID-19.

Σημειώνεται σε ό,τι αφορά στην παραμονή σε χώρους που κλιματίζονται και ειδικότερα κατά το χρονικό διάστημα που ισχύουν τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού, πρέπει να λαμβάνονται συστηματικά και να τηρούνται τα ειδικότερα μέτρα για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας από ιογενείς και άλλες λοιμώξεις κατά τη χρήση κλιματιστικών μονάδων², με σκοπό τη σωστή λειτουργία των κλιματιστικών εγκαταστάσεων και αποφυγή δημιουργίας εστιών μόλυνσης και από άλλους μικροοργανισμούς.

Η αναλυτική εξειδίκευση των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που πρέπει κατά περίπτωση να λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων πρέπει να γίνεται με τη συμμετοχή του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και να αποτυπώνονται στην απαιτούμενη από το νόμο γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου. Υπενθυμίζεται ότι τα σωματεία ή/και οι επιτροπές υγείας και ασφάλειας έχουν το δικαίωμα διαβούλευσης και υπογραφής συλλογικών ρυθμίσεων, με αντικείμενο την εφαρμογή σχεδίου αντιμετώπισης της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων, σε συνεργασία και με τον τεχνικό ασφαλείας και τον γιατρό εργασίας.

► **Επισημαίνουμε περαιτέρω, την ανάγκη επαγρύπνησης για την υποχρέωση εφαρμογής ειδικών νομοθετικών διατάξεων ή όρων ΣΣΕ που αφορούν στα ζητήματα Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων.** Χαρακτηριστικά παραδείγματα σχετικών ρυθμίσεων αποτελούν:

α) οι ρυθμίσεις του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών για τους εργαζόμενους σε υπαίθριες εργασίες σε μεταλλεία και λατομεία, που ορίζουν ότι για την αποφυγή έκθεσης σε ηλιακή ακτινοβολία θα πρέπει να γίνεται διακοπή ή μετάθεση του χρόνου εκτέλεσης της εργασίας, όταν από τις σχετικές μετρήσεις ή δελτία της ΕΜΥ διαπιστώνονται συνθήκες υπέρβασης των προβλεπόμενων τιμών θερμοκρασίας (ή και υγρασίας).

β) η διάταξη της Σ.Σ.Ε Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων και Συναφών Κλάδων όλης της Χώρας, βάσει της οποίας οι σχετικές εργασίες διακόπτονται σε περιπτώσεις καύσωνα, όταν η θερμοκρασία

² Εγκύκλιος Υπουργείου Υγείας Αρ. Πρωτ:Δ1(δ)/ ΓΠ οικ. 26635/23-4-2020 «Λήψη μέτρων διασφάλισης της Δημόσιας Υγείας από ιογενείς και άλλες λοιμώξεις κατά τη χρήση κλιματιστικών μονάδων»
<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/05/klimatistika-covid19.pdf>

στον τόπο εργασίας υπερβαίνει τους 38ο C υπό σκιά, ενώ το ημερομίσθιο καταβάλλεται χωρίς καμία περικοπή,

γ) η διάταξη της ΣΣΕ 2018 για εργασίες που γίνονται σε πλοία και πλωτά μέσα, είτε αυτά βρίσκονται στη θάλασσα είτε στην ξηρά, βάσει της οποίας όταν η ΕΜΥ δίνει θερμοκρασία 36° και 37° C διακόπτονται οι εργασίες από τις 14:00 έως τις 18:00 και όταν δίνει θερμοκρασία 38° C και πάνω, το ωράριο εργασίας είναι μεταξύ 07:00 έως 13:00, χωρίς καμία περικοπή του ημερομισθίου, η δε διακοπή του ωραρίου θα ισχύει μέχρι και τις 19:00

δ) τη διάταξη της ΣΣΕ για τους εξωτερικούς υπαλλήλους που χρησιμοποιούν δίκυκλο (διανομείς – courier) σε επιχειρήσεις εκδόσεων και βιβλιοχαρτοπωλείων, βάσει της οποίας δεν θα απασχολούνται εκτός εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων, όταν επικρατούν συνθήκες καύσωνα (38° C και άνω). Σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, που αφορούν τα μέσα ατομικής προστασίας, ισχύουν και για τους εργαζομένους σε εργασίες μεταφοράς και διανομής προϊόντων με δίκυκλο.

Συλλογικές συμβάσεις εργασίας, καθώς και κωδικοποιήσεις συλλογικών ρυθμίσεων μπορούν να αναζητηθούν στη σελίδα του **Ο.ΜΕ.Δ.** στην ακόλουθη διεύθυνση:

<http://www.omed.gr/sylogikes-rythmiseis>

Επίσης χρήσιμες πληροφορίες για ζητήματα Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του **Ελληνικού Ινστιτούτου για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ)**:

<http://www.elinyae.gr/el/index.jsp>

► Σημαντικός, είναι ο ρόλος των αρμόδιων Επιθεωρητών Υγείας και Ασφάλειας Εργασίας, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια προληπτικών ελέγχων εφαρμογής των μέτρων που κατατείνουν στη μείωση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων, σε όλους τους εργασιακούς χώρους και ιδίως στους πλέον επιβαρυσμένους από τη θερμική άποψη, όπως πχ στους υπαίθριους χώρους ή όταν οι εργασίες γίνονται σε εξωτερικούς χώρους (πχ. οικοδομές, οδικά ή άλλα τεχνικά έργα, αγροτικές εργασίες, ταχυμεταφορές με δίκυκλο κ.ά), στους στεγασμένους με ειδική παραγωγική δραστηριότητα (πχ χυτήρια, υαλουργίες, μεταλλουργίες, βιομηχανίες πλαστικών, κεραμοποιίες, ναυπηγικές εργασίες, υπαίθριες εργασίες, μαγειρεία κλπ), σε χειρωνακτικές εργασίες (πχ χειρωνακτική διακίνηση βαρέων φορτίων στις μεταφορές, οικοδομές κλπ).

► Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. έχουν υποχρέωση εντατικοποίησης των προληπτικών ελέγχων κατά τη θερινή περίοδο σε όλους τους εργασιακούς χώρους, με προτεραιότητα σε εκείνους με τη μεγαλύτερη επιβάρυνση από θερμική άποψη, καθώς και άμεσης ανταπόκρισης στις σχετικές καταγγελίες των εργαζομένων και των σωματείων τους και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρών παραβιάσεων ή μη συμμόρφωσης εργοδοτών προς τις υποδείξεις που τους γίνονται.

Σε κάθε περίπτωση αποτελεί πάγιο αίτημα της ΓΣΕΕ προς το Υπουργείο Εργασίας η **εισαγωγή στην ισχύουσα νομοθεσία για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων ρητών ρυθμίσεων για τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και κυρίως απαγορεύσεων** για την πρόληψη της καταπόνησης των εργαζομένων και ρύθμισης των συνθηκών εργασίας τους στις περιπτώσεις έκθεσης σε έντονα καιρικά φαινόμενα (καύσωνα, ψύχος κλπ), οι οποίες να **συνοδεύονται με αυστηρές κυρώσεις και εντατικοποίηση των προληπτικών και σε κάθε περίπτωση έγκαιρων ελέγχων** από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Τα σωματεία, τα κατά τόπους Εργατικά Κέντρα και οι Ομοσπονδίες δύναμης της ΓΣΕΕ είναι σε επαγρύπνηση για τις καταγγελίες των εργαζομένων.

Η ΓΣΕΕ θα συνεχίσει να έχει στη διάθεση των συνδικάτων και των εργαζομένων σε όλη την επικράτεια για κάθε ζήτημα πληροφόρησης, στήριξης και συλλογικής δράσης και στα θέματα υγείας και ασφάλειας:

- το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων της ΓΣΕΕ, ΚΕΠΕΑ/ ΓΣΕΕ www.kepea.gr

- το Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ <https://www.inegsee.gr/diktio-ipiression-pliroforisis-simvouleftikis-ergazomenon-anergon/>

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ